O světech v prostoře nebeské.

Pozorování přírody pozemské poskytuje bez odporu prazvláštní půvab vzdělanému duchu, který objevil v ústrojné bytosti nepřetržitý pohyb automu, z nichž jsou složeny a mimo to postřehl stálou jejich výměnu. Oprávněně napiňuje nás podivem objevení se života na povrchu zemském; tolikéž podivujeme se sluneční teplotě, která udržuje vodu řek a moří tekutou, vynáší šťávu rostlin až do vrcholků stromů, jest příčinou, že srdce orlů i holubů tluče; dále světlu, jehož účinkem šíří se zeleň po lučinách, které živí rostliny netělesným dechem, obohacuje vzduch podivuhodnými vzdušnými krasami; pak zvuku, který zní, když chvěje listím, zpívá na okraji lesa, hučí na pobřeží mořském. Slovem, podivujeme se vespolné spojitosti fysikálních sil, slučujících soustavu všeho života bratrstvím těchže zákonů.

Podiv náš, vzbuzený vyzařová ním života na povrchu zemském, jest zrovna tak nezměrným a to měrou ještě větší, odnáší-li se ke všem světům, které svítí za teplé tajeplné noci nad našimi hlavami. Vzdálené tyto světy, jež se vznášejí v etheru jako naše země a na něž působí tytéž síly a zákony, jsou zrovna jako naše oběžnice sídlem činnosti a života. Nádherné, velkolepé toto dějiště života mohli bychom pokládati za výmluvné svědectví důvtipu, moudrosti a moci nepojmenovatelné příčiny, která shledala za jitřenky stvoření, že bude prospěšno, zazáří li její lesk v zrcadle stvořené přírody.

Není však naším úmyslem, rozvinouti zde velkolepé panorama vesmíru. Chceme toliko zavolati popírače tvůrčího rozumu na jeviště zákonů, jež vládnou světu. Prohlásí-li pak, že jsou ochotni hleděti otevřeným zrakem na řečené jeviště, při tom však budou nepřetržitě popírati, že tam nic nezří, pak nezbude než přiznati se, že nejspravedlivější odpověď, jakou je možno jim dáti na stálé jejich popírání, záleží v tom, že budeme pokládati duševní jejich schopnosti za nedostatečné. Neboť krátce a dobře, rozum stvořitele zdá se nám býti nekonečně spolehlivějším a nepopíratelnějším než atheistů francouzských a jiných. A poněvadž positivní potup záleží v tom, souditi teprve, když jsme byli pozorovali úkazy, pak jest naším úkolem zkoumati nejdříve astronomické jevy, o nichž mluvíme, a potom teprve dáti výklad.

Zapomeňme tedy chvíli na pozemský atom, k němuž nás prozřetelnost připoutala. Vznesme se duchem do nekonečných prostor vesmíru, abychom tam pozřeli na mohutný mechanismus, jak světy, hvězdné soustavy a souhvězdí po sobě následují. S Pythagorem pozorujme soulad přírody projevující se v rozsáhlých a rychlých otáčkách sfér a pozorujme tyto zároveň hrůzostrašné, jakož i pravidelné pohyby, které drží nebeské světy v idealních drahách. Uznamenáme, že největší a všeobecný zákon tíže všechny tyto světy řídí. Kolem našeho slunce jako středu, poskytujícího světlo, elektřinu a teplo soustavě planetární, jíž náleží naše země, obíhají poslušně planety. Nejúžasnější práce lidského rozumu obdařily nás vzorem tohoto zákona. Člení se v základní tři části, známé v astronomii jako zákony Keplerovy. Kepler byl pilným hvězdářem, který objevil zákony ty jednak svou pílí, jednak genialním svým duchem a jenž po 17letém nepřetržitém zpracování pozorování svého učitele Tycho Braha objevil pod slupkou hmoty sílu, ovládající hmotu. 1. Oběžnice obíhají kolem slunce v drahách eliptických, v jejichž společném ohnisku spočívá slunce. 2. Průvodiče od slunce k planetám vedené vymezují ve stejných dobách u téže planety stejné plochy. 3. Čtverce od oběhů oběžnic kolem slunce jsou v témž poměru jako třetí mocnosti jejich drah. Sloučení těchto zákonů tvoří veliký základní zákon, který formuloval Newton v nesmrtelném svém dílu: o základních zákonech. V knize té učí, jak Herschel vhodně připomíná, že všechny pohyby u vesmíru jsou výsledníci tohoto zákona: "dva hmotné molekuly přitahují se silou přímo úměrnou jejich hmotám, obráceně pak čtverci jejich vzdálenosti". Vycházeje od tohoto základního zákona, Newton vysvětlil, jak přitažlivost, která u velikých sferických spoust, z nichž naše soustava je složena, působí a jak zákonem lze ji určiti, jehož výraz (projev) jest týž. Učí, že eliptické pohyby oběžnic kolem slunce, jakož i měsíců kolem oběžnic, jak Kepler určil, jsou nutným výsledkem tohoto zákona. Dále učí, že též dráhy komet jsou pouze zvláštními případy pohybu oběžnic. Na tož jde k obtížnému užití zákonů těch a ukazuje, jak spletitě nepravidelný pohyb měsíce pochodí od rušivého vlivu slunce, jak výčasí vzniká nepravidelnou přitažlivostí, jíž obě nebeská tato tělesa na zemi a na oceanu, obkličujícím zemi, působí. Posléze ukazuje, že praecesse dne a rovnodennosti jsou jen následkem tohoto zákona. Soulad planetární soustavy jest svěřen úkonům těchto zákonů. Jim děkují světy časomíru: rok, roční počasí a dni, z nich čerpají světlo i teplo, které rozdělují různé prameny vyzařovací, z nich sestupuje paprslek života, tvar a ozdoba nebeských těles. Nezdolný vliv mohutných těchto sil unáší světy rychlostí blesku prostory a letí jimi nepřetržitě bez zastávky statisíce mil, při čemž sledují úzkostlivě přesně jistou dráhu od prvopočátku silami těmito vymezenou. Kdyby nám bylo popřáno vznésti se nad jevy, za jejichž vlády se domníváme, že trváme uprostřed světů těch v klidu a kdyby nám bylo možno přehlédnouti jediným úhrnným pohledem pohyby, jimiž jsou všechny sfery oživeny, pak bychom byli překvapeni majestátností pohybu toho. Zřeli bychom na obrovské koule rychle se otáčející kolem svých os, vržené všemi možnými rychlostmi do pouští prázdného prostoru, podobně asi jak nesmírné koule, které byly hozeny silou do nekonečna. Podivujeme se rychlíkům, hltajícím říkajíc prostor, když spějí po železných kolejích do dálavy, při čemž se zdá, jako by je ohniví draci vzduchoví unášeli. Leč světové tyto koule letí vesmírem tak rychle, že rychlostí svou předčí zmíněné rychlíky asi o tolik, o kolik jede lokomotiva rychleji, než leze želva po zemi. Na př. země, na níž obýváme, urazí denně 2½ mil. kilometrů! Kolem těchto světů zřeli bychom měsíce různě daleko, řízené těmitéž zákony. A všechny tyto vznášející se u vesmíru republiky obracejí střídavě své točny k teplu a světlu, otáčí se kolem svých os a nastavují každého rána různá místa svého povrchu královskému slunci, aby je políbilo. Všechny čerpají nepřetržitě omlazení své a krásu ze sloučení svých pohybů; tím že následuje po jaru leto, podzim a zima, obnovují svou plodnost, lesy věnčí kopce, v nichž větřík šumí; krajiny jejich krášlí hladinami mlčenlivých jezer. Někdy zahalují se v závoj vzdušného obalu jako v ochranný plášť, neb obklopují se ve dnech zloby dunícím rachocením hromu a bouří. Na jejich povrchu čeří se mohutné vlny oceanu, jež se zvedají za vlivu přitažlivosti světů jako prsa dýchajícího člověka. Soumrak jejich osvěcují paprsky loučícího se slunce, když posílá poslední pozdrav a točny chvějí se elektrickými záchvěvy, z nichž sálají vějířovité severní záře. Rodí, chová a živí množství ústrojenců, tvořících říši životnou a obnovují pozorovateli budoucnosti sledy minulosti od rostliny až po člověka. Všechny tyto světy, všechny tyto příbytky prostoru, všechny tyto republiky života jevily by se nám loďmi, řízenými kompasem a unášejícími obyvatele oceanem vesmíru, které se nemusí obávati ani útesů, ani nevědomosti kapitánů nebo nedostatku paliva, vzniku hladu nebo bouří. Hvězdy, slunce, bloudící světy, ohnivé komety, cizorodé soustavy, tajeplné hvězdy všechny by hlásaly soulad, kdyby žalovaly duchy, kteří zatracují sílu k tomu potřebnou a tvrdí, že nejsou než známkou slepé hmoty Cam. Flammariona v "Dieu dans la Nature."

$12.50 do St. Paul a Minneapolis a nazpět po

Chicago Great Western dráze.

$16 50 do Duluth, Superior a Ashland. Lístky na prodej až do 30. září. Platné až do 31. října Další informace sdělí vám

S. D. Parkhurst, Gen. Agt.
6x4) 1512 Farnam St., Omaha.

Do Schuyler, Neb., a okolí!

Ctěné krajany ve Schuyler a okolí upozorňujeme, že

JEDINĚ
pan Jos. Křivohlávek

hostinský ve Schuyler,

má vždy na ruce úplný výběr našich vín a lihovin. Chcete-li dobré zboží, obraťte se na něho a budete obslouženi k Vaší úplné spokojenosti.

F. KORBEL & BROS.,
San Francisco. Chicago. 27tf

Nejoblíbenější středisko Čechů z Omahy i venkova jest

Elegantně zařízený HOSTINEC

.....kterýž vlastní.....

Jos. Novák, č. 424 již. 15. a Howard ul.

Výtečný Krugův "Cabinet" stále na čepu, jakož i nejlepší piva lahvová. Na skladě má pouze ta nejlepší vína, jemné likéry a výborné doutníky. Chutný zákusek vždy po ruce.
27— O hojnou přízeň krajanů žádá JOS. NOVAK.

PODIVUHODNÁ SÍLA LÉKŮ.

Dr. E. C. Collins Medical Institute
útočištěm trpících.

Mnohé nemoci, pokládané dosud za nevyléčitelné, přemáhány jsou náležitými léky.

Nechť žádný nemocný nezoufá, neboť může býti uzdraven.

N. Y. M. I.

Proti smrti není léku, praví české přísloví. A věru je v něm mnoho pravdy. Kdo již prožil svůj věk, musí zemříti, příroda žádá neúprosně svoje právo. Vidíme však, že i mladí lidé mrou A proč? Protože se sami oddávají smrti. Kdyby lidé neodkládali ze dne na den s léčením své choroby a tím nepromeškali čas, kdy jejich tělo vládne ještě dostatečnou životní silou, dalo by se každému pomoci, a jeho zdraví a život byl by zachráněn.

V dnešní pokročilé době jsou lékaři-professoři, kterým se podařilo po dlouholetém bádání a zkoušení vynalézti a sestaviti náležité léky proti každé chorobě. To nejlépe dokazuje zpráva léčebného ústavu **Dr. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,** z které vysvítá, že tisíce pacientů bylo uzdraveno tohoto roku, mezi nimi mnozí, které obyčejní lékaři prohlásili za nevyléčitelné.

Tajemství a podivuhodnost velkého zdaru, s jakým léčení jsou lidé v

Dr. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

spočívá v tom, že tento ústav **má svou vlastní obrovskou lékárnu,** ve které jsou nashromážděny léky ze všech dílů světa, že v tomto ústavě předpisovány jsou nemocným také léky, které jsou nejen jistým prostředkem proti dotyčné chorobě, které se shodují i s tělesnou soustavou nemocného.

Kdo se obrátí na tento ústav, může býti jist, že je v rukou vynikajícího učence, a že léky, jemu dodané, jsou nejen pravé, ale i čerstvé a že mají veškerou léčivou sílu.

Zda bydlíte sebe dále od New Yorku, nic nevadí. Napište jen dopis po česku, vylíčte v něm náležitě svoji nemoc, co vás bolí, kde vás bolí, jak vás to bolí, a jak se cítíte, a pošlete dopis na adresu, níže uvedenou. Odpověď dostanete zdarma v české řeči.

Milý a ctěný pane professore! S radostí Vám oznamuji, že po využití Vašich léků jsem už bohudík zdravá a dobře se cítím. Dokud jsem Vašich léků neužívala, nemohla jsem sejíti ani se schodů. Nemohla jsem ani jísti, ani pracovati. Když jsem něco snědla, ihned jsem vše zvrátila. Nyní i manžel můj má ze mne radost, neboť když přijde z práce domů, najde mne veselou a svěží. Odporučuji Vás jako dobrého lékaře všem krajanům a krajankám po celých Spojených Státech a splnomocňuji Vás, byste tento list i s mou podobiznou uveřejnil ve všech novinách.

Zůstávám Vaše oddaná **Mary Milnářová,**
544 - 3rd Ave., Homestead, Pa.

Vysoce učený p. professore! Slavný léčební ústave!

Já jsem se ze své choroby tak vyléčil, jako když se člověk umyje ze špíny, a sice jen užíváním Vašich léků. Proto nemohu se zdržeti, abych Vám na tomto místě nevyslovil své nejsrdečnější díky za pomoc, kterou jste mi poskytl v mé dlouhotrvající a nadmíru bolestné nemoci. Byl jsem drahnou dobu chorý a neschopný choditi do práce. Chodil jsem po doktorech, vyhazoval peníze, ale nepomohli mi. Konečně jsem se obrátil na Vás pane professore, a Vy jste mne skutečně vyléčil. Za to Vám ještě jednou srdečné díky vzdává JAN ŠVABÍK,
8558 Buffalo Ave., South Chicago, Ill.

Objednejte tuto knihu, sepsanou prof. COLLINSEM

„Vůdce ku zdraví".

Kniha tato tisícům již zachránila život a na vždy zůstane rádcem nemocným i zdravým. Pošlete několik poštovních známek a obdržíte **knihu zdarma.**

S celou důvěrou obraťte se na **Dr. E. C. COLLINS Medical Institute** a buďte jisti, že ztracené zdraví a síla budou vám vráceny.

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,
140 West 34th Street, New York, N. Y.